

AKO SA „ZHROMAŽDIŤ“: NÁDEJ

462/2016

www.inky.sk

12. 7. 2016

trochu iné definície – nádej ako základ metanoie – nádej a apatheia – sloboda – zraniteľnosť – jednota lásky

Sv. Ján Klimax píše: „*Metanoia je dcérou nádeje a popretím beznádeje*“. Písmo Sväté a kresťanstvo vôbec vníma pojmy „viera“ a „nádej“ inak, než súčasný sekulárny svet. Pre svet je *viera* niečo ako náhrada istoty. Svet hovorí: „No, nie som si istý, ale budem ti veriť“. Pre Písmo a pre kresťanstvo je *viera* naopak *najvyšším stupňom istoty*, stavom, keď je niečo natoľko isté, že tomu môžem skutočne a bezvýhradne *dôverovať* a bez strachu tomu *zveriť* svoj život, celé svoje bytie. „*Poslúchať (ob-audire: po-slúchať) vo viere znamená slobodne sa podriaadiť počutému slovu, lebo jeho pravdivosť zaručuje Boh, ktorý je Pravda sama*“ (KKC 144), vysvetľuje Katechizmus a dodáva, že takúto istotu môže dať jedine Boh, nič iné na tomto svete nie je schopné nám takýto stupeň istoty poskytnúť a preto „*bolo by ... márne a pomýlené vložiť takúto vieru do nejakého tvora*“ (KKC 150). Podobne *nádej*. Vo svetskej reči *nádej* znamená dúfať v niečo, čo nie je úplne isté, ale my si to strašne želáme a preto v to dúfame. Ako vraví príslovie, „*nádej zomiera posledná*“ – pretože hoci sú všetky fakty proti nej, stále môžeme dúfať, že *predsa len* to napriek všetkému nakoniec dobre dopadne. V Písme a v kresťanstve je ale *nádej* dcérou viery. Je, podobne ako ona, *istotou* toho, čo príde. Ako hovorí Pavol: „*Kto dúfa v niečo, čo vidí?*“²⁵ *Ale ak dúfame v niečo, čo nevidíme, trpezlivo to očakávame*“ (Rim 8,24-25 SSV). Grécke slovo *elpizó* znamená niečo vyzerajúce, očakávať niečo a slovo *hypomoné* znamená vytrvalosť, stálosť aj napriek nepriaznivým okolnostiam. Kresťanská *nádej* je istá. Týka sa vecí, ktoré síce ešte nenastali – naše oslávenie s Kristom v Nebi, napríklad – ale ktoré sú už čo do Božieho darovania isté a nezrušiteľné. Nemusíme v ne „*dúfať*“ vo svetskom zmysle slova, že sa nad nami „*hádam Pán Boh už len nejak zmluje*“ a „*hádam nás už len vpustí do neba*“ a „*hádam sa už len nejak spasíme*“, ako to robia mnohí kresťania, ktorí sú o to cukríkovejší¹, o čo menej Bohu a Jeho Evanjeliu uverili. V skutočnosti my vieme, že už s neodvolateľnou istotou sme boli Bohom adoptovaní, Boh je náš Otec a my sme Jeho synmi a dcérami, sme Jeho dedičmi, Nebo je naša vlasť a už máme pripravený veniec Božej Slávy. To všetko už je prinajmenšom tak isté, *ako keď ideme domov zo zamestnania a úplne samozrejme očakávame, že keď zabočíme za roh, bude tam stáť náš dom, v ktorom bývame a do ktorého sa práve vraciame*. Podobne aj my vieme, že nás domov v Nebi už je „*za rohom*“, istý, bez akýchkoľvek pochybností, stačí „*zahnúť za roh*“ (= zomrieť) a budeme tam.

Teraz už rozumieme Jánovi Klimaxovi. Obrátenie, *metanoia*, je ovocím tohto faktu. V tej chvíli, keď sme *uverili* Bohu a keď sme prijali za svoju *nádej*, ktorá z viery plynie, sa zmenilo aj naše myslenie a všetky naše postoje. *Predstavte si, ako sa doma manželka háda so susedom ponad plot o popadané jablká a poprehadzované odpadky a neustály hluk a rušenie a podobné susedské radosti – a zrazu príde manžel a kričí: Máme to! Mám nové a skvelé zamestnanie v hlavnom meste, úžasný plat a k tomu fantastickú vilu v nóbl štvrti, kam sa môžeme rovno presťahovať! V tej chvíli sa manželka čarokrásne usmeje na rozzúreného suseda a povie: Prajem pekný deň! Zbohom...! A odíde preč a všetko to, o čo sa ešte pred chvíľou do krvi hádala, jej je zrazu ukradnuté. Síce o tej vile zatiaľ iba počula, nevidela ju, ani v nej ešte nebýva, ale uverila manželovi a preto žije v nádeji blízkeho sťahovania sa (v biblickom zmysle oboch týchto slov). Tento dom, hoci v ňom ešte pár dní pobudne, ju už vôbec netrápi. Zrazu sa v ňom cíti už len ako cu-*

dzinka. Zakrátko odíde a presťahuje sa do vily, domov.

Presne takto *viera* a *nádej* menia naše postoje. Dovtedy medzi nami i inými ľuďmi bola spústa bariér, pretože sme spoločne zápasili – a jeden pred druhým si úzkostlivo chránili – svoje „*svetské výdobytky*“ a svoju „*svetskú kvalitu života*“: majetok, záľuby, pohodlie, postavenie, uznanie, prestíž, vplyv, autoritu, moc, kariéru, ... Preto sme do svojho života nevpúšťali iných ľudí. Možno občas niektorých „*na návštevu*“ – ale určite sme si ich nevpustili do svojho života a do svojho súkromia, nie viac, než do obývačky, či na grilovačku, ale potom zase šup preč, domov!

Nádej ale všetko zmenila. Oteraz je náš život v Kristovi² – a svetské veci nás viac nezaujímajú, ani netrápia. naša vlasť je v Nebi – *tu sme už len ako cudzinci na internáte*, bývame tu, ale už si tu nič neprivlastňujeme, ani nenárokujeme, nič nám tu už nepatrí³. Na tejto zemi tak už neexistuje nič, o čo by sme sa mali nejak obávať, alebo si to pred niekým nejak chrániť, či brániť.

Súčasne vieme, že v oblasti toho, na čom nám *záleží* – Nebo, spása, Boh, Kristus, ... – si nijako nekonkurujeme, ani sa nijako neohrozujeme. Boha je dosť pre všetkých!

Výsledkom je *apatheia*⁴, oná dokonalá sloboda, vyplývajúca z toho, že v nás odumreli všetky sebecké túžby, žiadostivosti i vášne a viac už nás nezotročujú, sme od nich úplne a dokonale slobodní.

Ba čo viac, my si už viac nielenže neprekážame, nevadíme, ani sa nijako neohrozujeme, my sa dokonca nutne potrebujeme! *Tak, ako sa olympionik pripravuje na olympijský pretek tak, že trénuje v podmienkach čo možno najbližších tým, ktoré ho čakajú na olympiáde*, tak aj my si potrebujeme onen nebeský Trojičný spôsob života natrénovať a naučiť sa ho. A jediným možným spôsobom je „*štadión*“ Cirkvi, kde sa spolu s bratmi a sestrami, trénujúcimi to isté, učíme spoločne žiť Trojičnú jednotu Boha medzi sebou navzájom, spojení tým istým Duchom Svätým, ktorý nám bol daný. Neexistuje iný spôsob!

A tak, vďaka *nádeji* slobodní od všetkého pozemského a súčasne spojení v spoločnej túžbe naučiť sa žiť Božím trojičným životom, sme pripravení úplne sa jedni druhým otvoriť, otvoriť si navzájom úplne svoje životy i svoje domovy, ako svedčí Písmo⁵. Scott Peck to nazýva „*zraniteľnosťou*“, pretože tým riskujeme, že nám možno títo ľudia ublížia, že našu otvorenosť môžu zneužiť. My si to radšej nazvime „*otvorenosťou*“, či „*priezračnosťou*“, ako tomu hovorí Vladko Beregi. Jednak preto, že nie je dôvod prečo by nám mali akokoľvek ubližovať bratia a sestry v Cirkvi – veď tak ako my, aj oni zanechali svet a žijú tú istú radostnú *apatheiu* v Kristovi. A jednak preto, že nám vlastne už ani nemajú ako a v čom ublížiť a zraniť nás: veď na svetskom nám už pramálo záleží – a v tom nebeskom nám nikto a nijako ani ničím ublížiť nemôže!

A tak sa *nádej* stáva nielen matkou metanoie, ale aj matkou Cirkvi, matkou jej komunity, spoločenstva, základom nášho *zhromaždenia sa*, ktoré je kľúčom k nášmu *premeneniu* v liturgii.

Váš Inky

¹ porov. úvaha 339

² „*Pre mňa žiť je Kristus a zomrieť zisk.*“ (Flp 1,21 SSV)

³ „*Vyznávali, že sú na zemi iba cudzincami a pútnikmi.*“ (Hebr 11,13 SSV)

⁴ porov. úvahy 456, 457, 458 a 460

⁵ „*Všetci, čo uverili, boli pospolu a všetko mali spoločné.*“ (Sk 2,44 SSV)